

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

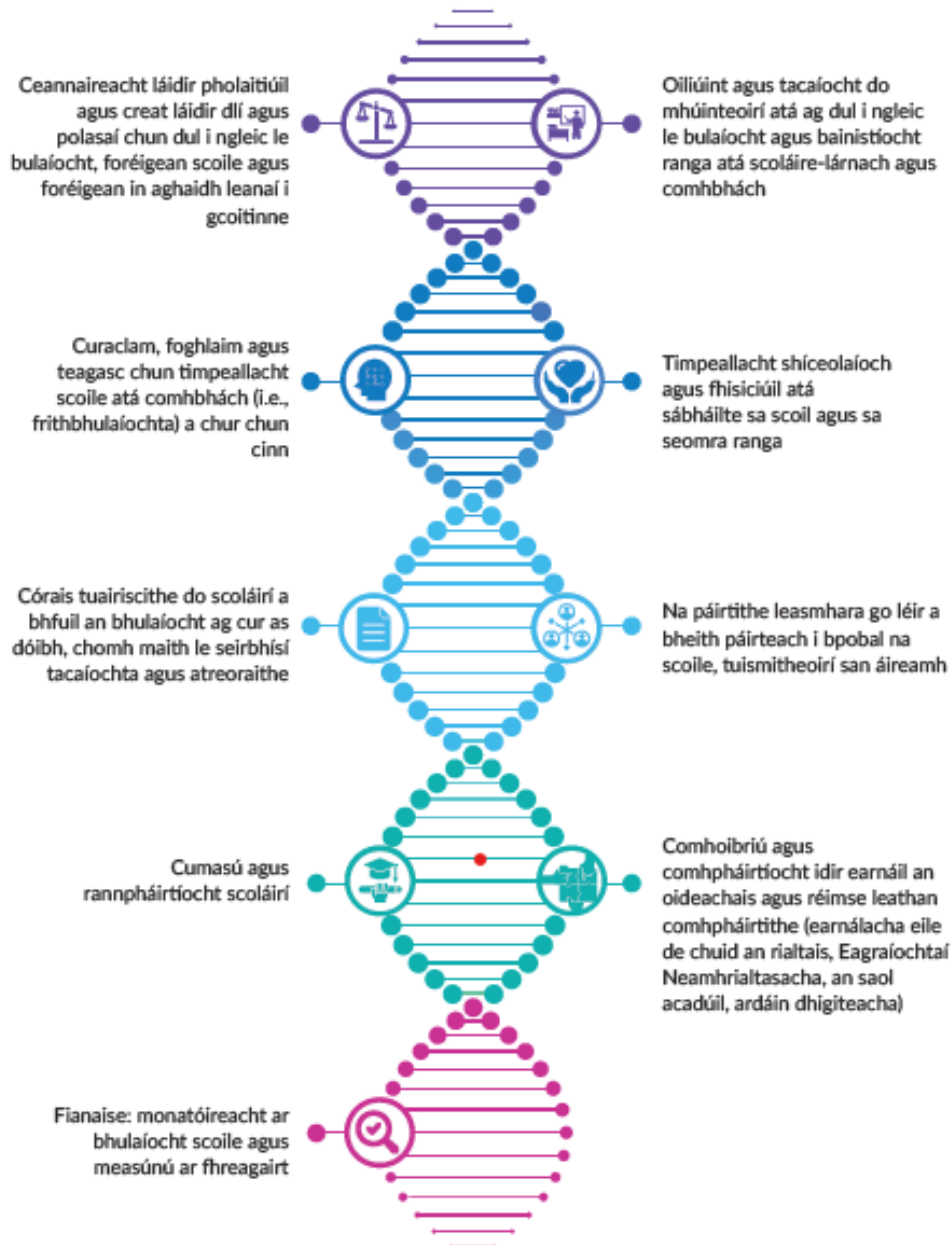
Bí Cineálta: Nósanna Imeachta chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna

Leabhrán Foghlaim Ghairmiúil
2024-2025

Cur Chuige Oideachais Uile chun bulaíocht a chosc agus dul i ngleic léi

Rinneadh na naoi gcinn de phríomh-chomhpháirteanna a shainaitint le bheith mar chuid de chur chuige oideachais uile ar féidir leis a bheith mar chabhair chun bulaíocht agus cibearbhulaíocht a laghdú. Athfhoilsithe le cead ó EOECA.

Foinse: EOECA agus Ministère de l'éducation nationale, de la jeunesse et des sports (An Fhrainc), 2020, Ich 3) / cóipcheart dearaidh: Creidiúintí Deilbhíní EOECA: A1x1618/Shutterstock.com; mamananamsai/Shutterstock.com; VoodooDot/Shutterstock.com; Sviatlana Sheina/Shutterstock.com; D Line/Shutterstock.com; kosmofish Pavlo S/Shutterstock.com

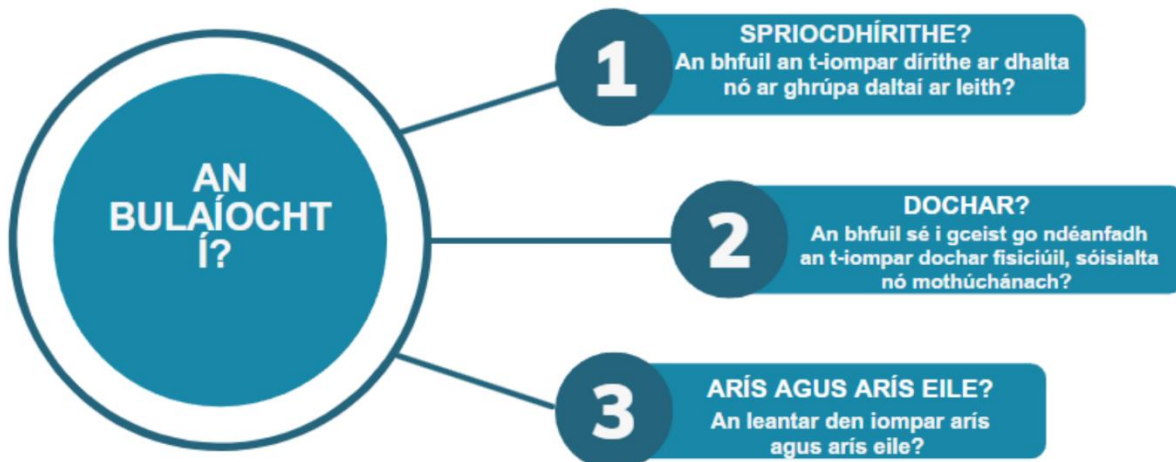

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

An bulaíocht í?

Más freagra **dearfach** a bhíonn ar gach ceann de na ceisteanna, is iompar bulaíochta é an t-iompar agus ba chóir aghaidh a thabhairt ar an iompar trí Nósanna Imeachta Bí Cineálta a úsáid.

Más diúltach an freagra ar aon cheann de na ceisteanna, ní iompar bulaíochta é an t-iompar. Cuirtear straitéisí ar fáil chun déileáil le hiompar míchuí laistigh de Chód Iompair na scoile.

Nótaí ar Chásanna

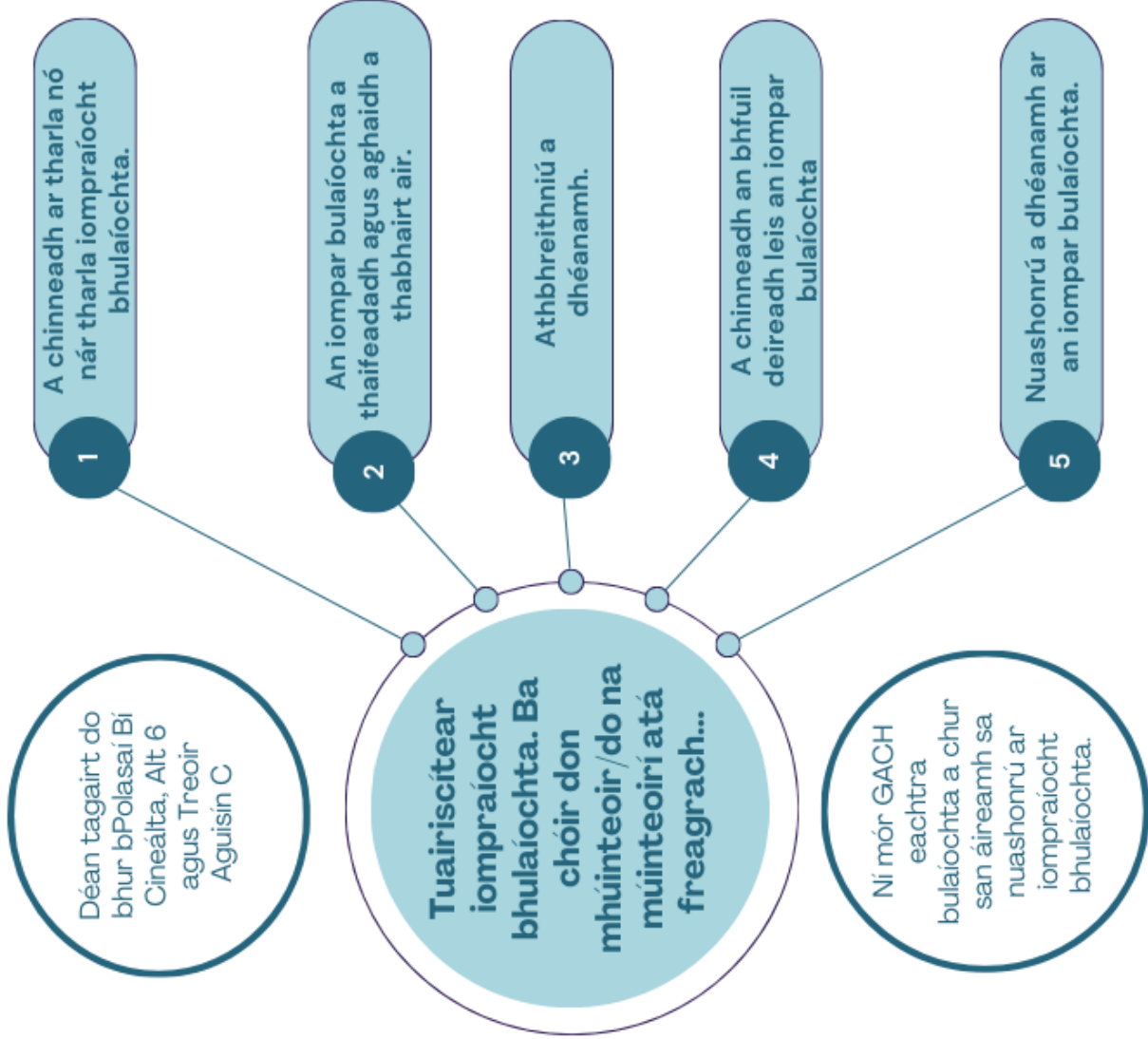

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Bí Cineálta: Ag dul i ngleic le hIompraíocht Bhulaíochta

Déanann an múinteoir/na múinteoirí imscrúdú de réir pholasaí na scoile. Tairfeadtar de réir Alt 6.5.

Murach bulaíocht a bhíonn i gceist leis an iompar, déileáil leis de réir an Chóid Iompair agat.

Más BULAÍOCHT a bhíonn i gceist, lean ar aghaidh chuig Céim 2.

Tairfeadtar de réir pholasaí Bí Cineálta agus Alt 6.5, Bí Cineálta.

Cuirtear tuismitheoir(í) na bpáirtithe atá i gceist ar an eolas go luath.

Comhlánaítear gníomhartha comhaontaithe, de réir do pholasaí Bí Cineálta, déantar monatóireacht agus meastóireacht.

Gan níos mó ná 20 lá scoile tar éis tús a chur leis an bplé, déantar athbheithniú le dalta(í) agus tuismitheoir(í).

Má tá deireadh leis an mbulaíocht, lean ort ag déanamh monatóireachta.

Mura bhfuil deireadh leis an mbulaíocht, déan athbheithniú ar straitéisí, lorg tacaíocht sheachtach, más cuí, agus déan athbheithniú laistigh den tréimhse ama chomhaontaithe.

Ní mór don Phríomhoide gach iompraíocht bhulaíochta a chur san áireamh ina eolas is déanaí chuig an mbord.

Tugann an Príomhoide uasdátú ó bhéal don bhord.

Athbheithnítear an polasaí, más gá.

Bulaíocht a Chosc agus na 4 Phríomhréimse Folláine

<i>Ceisteanna le meabhrú orthu:</i>	
<i>Cad é atá á dhéanamh againn faoi láthair sna Ceithre Phríomhréimse Folláine chun iompar bulaíochta a chosc?</i>	<i>An bhfuil aon Phríomhréimsí ann a d'fhéadfaí a fhorbairt tuilleadh?</i>
<i>Cad iad na dúshláin atá roimh na páirtithe leasmhara?</i>	<i>Conas a d'fhéadfaimis é sin a dhéanamh?</i>

Úsáid an tábla thíos chun straitéisí féideartha coiscthe bulaíochta a thaifeadadh

Cultúr agus Timpeallacht	Curaclam
Caidrimh	Polasaí agus Pleanáil

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Bí Cineálta: Na Chéad Chéimeanna Eile againn

Gníomh

Cé/Cén uair?

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

CEISTEANNA SAMPLACHA

DALTAÍ

- An áit shona shábháilte í do scoil?
- An áit shona shábháilte í do sheomra ranga?
- An eol duit cén rud é iompar bulaiochta?
- Ar fhoghlaim tú faoi bhulaiocht sa scoil seo?
- An bhfuil bulaiocht á déanamh ort ar bhealach ar bith?
- An bhfuil aon duine sa rang a bhfuil tromaiocht á déanamh air?
- An bhfuil aon duine á fhágáil amach, nó neamhaird á tabhairt air d'aon turas?
- An bhfuil aon duine ag scaipeadh ráflai nó cúlchaint ar líne nó as líne?
- An bhfuil daltaí ó ranganna eile ag tabhairt drocham do dhuine ar bith sa rang seo?
- An bhfuil aon áiteanna ar scoil ina mothaíonn tú míshábháilte? (m.sh.: clós, leithris, srl...)
- An bhfuil aon áiteanna ar an mbealach chun na scoile nó ar an mbealach abhaile ina mothaíonn tú míshábháilte? An bhfaca tú iompar bulaiochta le déanaí?
- Cár tharla sé? An bhfuil duine fásta anseo ar scoil a bhféadfá labhairt leis más amhlaidh gur mhothaigh tú buartha faoi bhulaiocht nó go raibh bulaiocht á déanamh ort?

TUISMITHEOIRÍ

- An mothaíonn do leanbh/leanaí sábháilte sa scoil seo againn?
- An bhfaca tú polasaí Frithbhulaiochta na scoile?
- An bhfuil a fhios agat conas teacht ar pholasaí Frithbhulaiochta na scoile?
- An bhfuil a fhios agat cé leis ar cheart teagmháil a dhéanamh má bhíonn imní ort maidir le hiompar bulaiochta?
- An mbraitheann do pháiste gur féidir leis labhairt le ball d'fhoireann na scoile má bhíonn imní nó buaireamh air/uirthi faoi iompar bulaiochta?
- Ar fhuilang do pháiste/pháistí iompar bulaiochta riamh sa scoil seo?
- Ar ghlac do pháiste/pháistí páirt in iompar bulaiochta riamh?
- An bhfaca do pháiste/pháistí iompar bulaiochta riamh?
- Más eol, an raibh tú sásta leis an gcaoi ar déileáladh leis seo?
- An mbraitheann tú gur ghabh an scoil seo orthu féin déileáil le hiompar bulaiochta agus é a chosc?
- An bhfuil aon rud eile a ba mhaith leat a rá faoi chur chuige na scoile seo maidir le hiompar bulaiochta a chosc agus aghaidh a thabhairt air?

FOIREANN

- An bhfaca tú polasaí Frithbhulaiochta na scoile?
- An bhfuil a fhios agat conas teacht ar pholasaí Frithbhulaiochta na scoile?
- An bhfuil a fhios agat cé atá freagrach as iompar bulaiochta a fhiosrú agus freagairt dó i do rang/scoil?
- An raibh tú rannpháirteach in aon fhoghlaim ghairmiúil sa réimse seo?
  - Mura raibh, conas a d'fhéadfá uas-sciliú a dhéanamh chun a chinntiú gur féidir leat tacú le polasaí Bí Cineálta na scoile?
- Cad iad na straitéisí sonracha oideachais agus coiscthe a úsáideann tú i do rang/scoil?
- Ar tuairiscíodh eachtra d'iompar bulaiochta duit riamh sa scoil seo?
  - Cén chaoi ar phléigh tú leis an iompar bulaiochta sin? An raibh tú sásta leis an toradh?
- Cén áit is dóichí a tharlóidh iompar bulaiochta sa scoil seo?
- An mbraitheann tú go bhfuil an scoil seo tiomanta chun déileáil le hiompraíocht bhulaiochta agus i a chosc?
- An bhfuil aon rud eile a ba mhaith leat a rá faoi chur chuige na scoile seo maidir le hiompar bulaiochta a chosc agus aghaidh a thabhairt air?

